

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger til forslaget

I november 1995 vedtog Folketinget dagsordensforslag nr. D 14, der konstaterer, at udfasning af miljøfremmede stoffer er ét af de fire vigtigste miljøpolitiske indsatsområder i de kommende år. Samtidig opfordrede Folketinget regeringen til at bygge kommende handlingsplaner på tankegangen om det økologiske råderum.

I januar 1997 vedtog Folketinget dagsordensforslag nr. D 49, hvori Folketinget bekræfter Nordsøkonferencens vedtagelse af stop for udledning og tab til miljøet af alle miljøfarlige stoffer over en generation (generationsmålet).

Folketinget betonedede samtidig betydningen af øget gruppeklassificering af kemiske stoffer.

Med dette beslutningsforslag ønsker forslagsstillerne at fremme en intensiveret indsats for at nedbringe kemikalietrykket og virkeliggøre generationsmålet.

Den nuværende indsats kan forbedres gennem nye initiativer og ved at effektivisere allerede igangværende initiativer.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Til nr. 1. Konkretisering af generationsmålet

I en uautoriseret oversættelse af § 17 i deklarationen fra den 4. Nordsøkonference i Esbjerg i juni 1995 er generationsmålet beskrevet således:

»Ministrene ER ENIGE om, at formålet er at sikre et bæredygtigt og sundt økosystem i Nordsøen. Det overordnede princip til opnåelse af dette formål er forsigtighedsprincippet.

Dette indebærer, at man skal forhindre forurening af Nordsøen ved hele tiden at stræbe efter at reducere udledninger, udslip til luften og tab af miljøfarlige stoffer for at bringe disse til ophør inden for én generation (25 år) med det endelige mål at opnå koncentrationer i miljøet i nærheden af baggrundsværdierne for naturligt forekommende stoffer og koncentrationer tæt på nul for menneskeskabte syntetiske stoffer.«

Nordsøkonferencerne har siden 1984 givet en tiltrængt politisk saltvandsindsprøjtning til konventionssamarbejdet og miljøsamarbejdet i EU. Nordsø-

samarbejdet har således påvirket dagsordenen i andre fora gennem introduktionen af forsigtighedsprincippet (1984) og det heraf afledte generationsmål fra 1995.

Folketinget var det første parlament, der vedtog denne målsætning ud fra forsigtighedsprincippet i februar 1990 gennem dagsordensforslag nr. D 17, der opfordrer regeringen til at arbejde for, at ren teknologi og affaldsreduktion prioriteres frem for bedste tilgængelig teknologi og for en målsætning om principiel eliminering af miljøfremmede stoffer og sortlistede stoffer på Pariskonventionens bilag. Under den 3. Nordsøkonference i Haag i 1990 lykkedes det ikke den daværende miljøminister at overbevise de øvrige Nordsølande eller EU-Kommissionen; det lykkedes, som det fremgår, først i 1995.

Gennemførelsen af generationsmålet vil betyde en massiv nedsættelse af kemikalietrykket både fra de naturligt forekommende farlige stoffer som tungmetallerne og fra de miljøfremmede stoffer, som er syntetisk fremstillede, og som er nye for økosystemet og organismerne. Indtil dato er det imidlertid svært at se, hvor generationsmålet konkret har gjort en forskel. Én årsag er, at man i de enkelte lande siden vedtagelsen i praksis ikke har taget generationsmålet alvorligt i administrationen eller i forberedelsen af regler og lovgivning. Men som med begrebet bæredygtig udvikling mangler der en operativ beskrivelse af generationsmålet. Der er ingen tvivl om, hvad generationsmålet indebærer. Ministrene, der underskrev deklarationen i Esbjerg i juni 1995, ved godt, hvad der blev vedtaget. Storbritannien kunne således som det eneste land ikke tilslutte sig generationsmålet.

Forslagsstillerne ønsker at få konkretiseret og operationaliseret generationsmålet som et led i arbejdet med at konkretisere bæredygtig udvikling ud fra begrebet det økologiske råderum og forsigtighedsprincippet. Dette indebærer bl.a., at regeringen beskriver, hvordan kemikalireguleringen ser ud, når generationsmålet er opfyldt, samt angiver, hvilke indikatorer der kan benyttes som udgangspunkt for at justere indsatsen de kommende år. Det vil sige, at målet synliggøres og gøres operativt.